

O lume ca nelumea la Eminescu și Caragiale

Pornind de la sintagma eminesciană din titlu, există se pare, în mod surprinzător, mărci comune în discursul poetic al celor doi scriitori: Caragiale și Eminescu. Acestea se bazează în primul rând pe *absurd* (cotidian – respectiv *fantastic*), pe fascinația și supremația *nimicului*, a derizoriului (atât în poezia/proza eminesciană, cât și în proza caragialiană). Apoi, se regăsește în cazul ambilor autori acea atitudine consecventă față de lume, exprimată de I. L. Caragiale în celebra formulă „Văz enorm și simț monstrous”, în scrierile eminesciene transpunându-se adesea în manieră mai degrabă swiftiană. Cât despre personajele care se perindă pe *scena lumii*, și la propriu și la figurat, mai bune sau mai rele, ele sunt observate cu un ochi *pedagogic*, în sensul larg al termenului, adică având conștiința adâncă a Artistului-demiurg, creator care privește întotdeauna cu *înțeleș* asupra protagoniștilor, urmărindu-i cu interes și, până la urmă, cu adevărată compasiune, cu empatie, ca în următoarea frază interogativă din M. Eminescu, care este adresată aproape la modul caragialesc: „Cei mai mulți oameni însă rămân *întrebări*, uneori comice, alteori neroade, alteori pline de-nțeleș, alteori deșerte. Când văd nas omenesc, totdeauna-mi vine să-ntreb ce caută nasul iesta-n *lume* ? (*Archaeus*). La astfel de interogații încercăm să răspundem în lucrarea de față, fără să omitem faptul că cel mai important este în cele din urmă *sufletul*, despre care Eminescu afirmă, aproape obsesiv, în aceeași scriere: „un teatru întreg la care sufletul lui, ghemuit într-un colț al salei, e singurul spectator”.